

ІННОВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Радіонова Н.Й.

Київський національний університет технологій та дизайну

Для комерційних компаній й інших організацій вимір ефективності їхньої діяльності залишається важливою проблемою. Тому актуальним залишається питання, чому показники ефективності, які ми хотіли б вимірювати (це майбутні грошові потоки й довгострокова стійкість), відрізняються від показників ефективності, які ми можемо виміряти (це поточні грошові потоки, задоволення запитів клієнтів і т.ін). Збалансована система показників, що одержала широке поширення серед вітчизняних компаній, не вирішує фундаментальних проблем виміру ефективності й навіть може їх загострити з тієї причини, що вона не дає вказівок щодо того, як сполучити різномірні показники в загальну оцінку ефективності. Як засіб, що дозволяє частково вирішити ці проблеми, особливо проблему сполучення різномірних показників, пропонується використати методику виміру за назвою «Процесно-орієнтований аналіз рентабельності» (ABPA - activity-based profitability analysis). За допомогою ABPA можливо оцінити вплив кожного бізнесу-процесу, що здійснюється в компанії в інтересах її клієнтів, на доходи компанії, що дозволить компаніям порівнювати доходи, отримані від даного процесу, з витратами на його здійснення. Таким чином, з'являється можливість визначити ті бізнес-процеси, які є високорентабельними, і виділити їх серед інших бізнес-процесів, які такими не є.

Сучасний інструментарій оцінки ефективності бізнесу досить широкий: від набору класичних фінансових показників до нових концепцій економічної доданої вартості (EVA) і збалансованої системи показників (Balanced Scorecard). Однак у міру того як компанії ростуть, і їхня система управління розвивається, керівникам усе складніше стає зрозуміти, які саме продукти, процеси й підрозділи впливають на ефективність бізнесу. З іншого боку, виникає інша проблема: як мотивувати окремих співробітників і підрозділів компанії в цілому на досягнення тих результатів, які необхідні компанії?

Як сучасний інструмент для вирішення цих завдань автором пропонується методика, що дозволяє виміряти ефективність по всіх рівнях організації - від компанії в цілому до її підрозділів, бізнес-процесів й окремих видів продукції зокрема, і при цьому застосовувати показники ефективності для мотивації діяльності

окремих співробітників на досягнення необхідних результатів. Інакше кажучи, підприємству, що прагне підвищити ефективність своєї діяльності, необхідно вирішити два важливих питання: по-перше, розробити відповідні показники ефективності та інструменти їхнього виміру, а по-друге, створити таку систему, що мотивувала б до досягнення цільових показників ефективності як організацію в цілому, так й окремих її співробітників.

Новий метод заснований на двох популярних у теперішній час концепціях - Balanced Scorecard або використання нефінансових показників, що визначають фінансові результати, і визначення витрат у розрізі бізнес-процесів (методика процесно-орієнтованого обліку витрат, або Activity-Based Costing). Обидві концепції доповнені оригінальними ідеями автора (зіставлення як витрат, так і доходів у розрізі клієнтів і процесів) для того, щоб повною мірою використати всі переваги сучасних концепцій оцінки ефективності, уникнувши при цьому властивих їм недоліків.

Існує безліч методик розрахунку економічної ефективності, однак усі вони будуються на тих самих базових поняттях. Усі вони показують кількісне співвідношення аналізованих показників, що характеризують ефект. Розрахунок економічного ефекту від впровадження економіко-математичної моделі можна прорахувати, використовуючи кілька методів: метод кореляції і метод розрахунку і зіставлення питомих витрат порівнюваних варіантів.

Метод кореляції. Метод заснований на кореляційній залежності прибутку від яких-небудь параметрів, впливаючих на неї.

Ця залежність може бути виражена у виді лінійного рівняння:

$$Z_n = a_0 + a_1x_1 + \dots + a_nx_n,$$

при $i=1, \dots, n$,

де Z_n - прибуток;

x_i - параметр, що враховується (інтегральний коефіцієнт цінової політики);

a_0, a_1 - постійні, що характеризують ступінь впливу параметра, що враховується, на прибуток.

Для розрахунку економічного ефекту у відносних величинах у випадку використання економіко-математичної моделі застосуємо метод розрахунку і зіставлення питомих витрат порівнюваних варіантів. У тих випадках, коли обсяги чистого прибутку у варіантах, що зіставляються, неоднакова, варто зіставити не абсолютні, а питомі величини витрат використовуючи при цьому співвідношенні формулу:

$$k_i = \frac{K_H}{Q_H} \geq k_a = \frac{K_a}{Q_a}$$

де k - витрати на комунікаційні заходи в новому (K_H) і колишньому (базисному) (K_a) варіанті;

K - питомі витрати на комунікаційні заходи в новому (K_H) і колишньому (K_a) варіантах;

Q - квартальний обсяг чистого прибутку (Q_H - нового і Q_a - базового періодів).

Величина досліджуваного показника (залежної перемінної), особливо в економіці, складається під впливом не одного, а багатьох різних факторів (незалежних перемінних), кожний з яких окремо може не робити вирішального впливу, але спільний вплив декількох факторів є вже досить сильним, щоб їхніми змінам можна було судити про величину залежного показника.

Розробка моделей множинної регресії вимагає всебічного аналізу питання про показники-фактори, що включаються в модель. Як правило, економічні явища складаються під впливом безлічі факторів. Однак прагнення врахувати їх у регресійній моделі можливо в більшій кількості дуже рідко себе виправдує.

ВИКОРИСТАННЯ ВІКІПЕДІЇ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Серов Ю.О. – к.т.н., старший викладач

Федушко С.С. – магістр, аспірант, асистент

Слобода К.О. – магістр, аспірант, асистент

Кафедра “Соціальні комунікації та інформаційна діяльність” Національного університету “Львівська Політехніка”

Оскільки доступ до інформації є однією з засад інформаційного суспільства, можна стверджувати, що стан національної Вікіпедії є відображенням розвитку інформаційного суспільства в країні.

Розвинуті країни переймаються розвитком національних розділів цієї всесвітньої енциклопедії. Для прикладу у Польщі розвиток Вікіпедії є одним з пунктів витрат державного бюджету. Порівнюючи стан розвитку української Вікіпедії з прямими конкурентами за мовним полем (Росія) простежуємо, що українська програє по багатьох параметрах: обсягах, якості, формі і змісту статей. Крайший стан розвитку російської Вікіпедії спричинює те, що українці частіше звертаються до російськомовної версії енциклопедії [3]. Зважаючи на таку ситуацію, в інформаційному просторі WWW